

KS. MAREK DOBRZENIECKI

UKRYTOŚĆ I WCIĘLENIE

TEISTYCZNA ODPOWIEDŹ
NA ARGUMENT
JOHNA L. SCHELLENBERGA
ZA NIEISTNIENIEM BOGA

DEUS ABSCONDITUS
DEUS REVELATUS

Wydawnictwo WAM

Spis treści

Wstęp	9
1. Argumenty z ukrytości	27
1.1. Historyczny wstęp do zagadnienia ukrytości.	30
1.1.1. Filozofia starożytna i średniowieczna.	31
1.1.2. Filozofia nowożytna	38
1.1.3. Filozofia analityczna.	44
1.2. Rodzina argumentów z ukrytości.	49
1.2.1. Argument Schellenberga.	50
1.2.1.1. P6: Bóg jako byt miłujący	54
1.2.1.2. P1: Relacyjna miłość Boga	55
1.2.1.3. P2: Otwartość Boga a niewiara przy braku oporu.	63
1.2.1.4. P4: Niewiara przy braku oporu	73
1.2.1.5. Wnioski z argumentu z ukrytości. Ulytmizm	76
1.2.1.6. Argument z ukrytości a argument ze zła	80
1.2.1.7. Argument z ukrytości a argument z braku świadectw	86
1.2.2. Inne argumenty z ukrytości	91
1.2.2.1. Argument z niewiary.	91
1.2.2.2. Argument z ukrytości kulturowej.	99
1.2.2.3. Argument z naturalnej niewiary.	104
Podsumowanie. Argumenty z ukrytości: logiczne i probabilistyczne	110
2. Bóg.	113
2.1. Transcendencja Boga	113
2.1.1. Przesłanka P1 jako prawda pojęciowa.	114
2.1.2. Rozumienie boskich atrybutów w teizmie transcendencji	118

2.1.2.1. Byt transcendentny a bycie osobą	124
2.1.2.2. Byt transcendentny a dobroć	130
2.1.2.3. Byt transcendentny a miłość relacyjna	133
2.1.2.4. Wnioski argumentu z transcendencji	140
2.1.3. Rozumienie boskich atrybutów w teologii bytu	
doskonałego	142
2.1.3.1. Byt doskonały a bycie osobą	147
2.1.3.2. Byt doskonały a dobroć i miłość relacyjna	149
2.2. Argumenty ze stosowności	152
2.2.1. Obrona z wolnej woli	154
2.2.1.1. Obrona z wolnej woli według Michaela Murraya	155
2.2.1.2. Obrona z wolnej woli według Johna Hicka	158
2.2.1.3. Krytyka obrony z wolnej woli	164
2.2.1.4. Obrona obrony z wolnej woli	171
2.2.1.5. Obrona z wolnej decyzji (mniejsza obrona	
z wolnej woli)	177
2.2.2. Inne argumenty ze stosowności	181
2.2.2.1. Obrona z czystości motywacji i dyspozycji.	181
2.2.2.2. Obrona z budowy Kościoła i z więzi	
międzyludzkich	186
2.2.2.3. Obrona z ochrony transcendencji	192
2.2.2.4. Obrona z korzyści niewiary (aksjologiczne	
rozwiązanie problemu ukrytości)	196
2.2.2.5. Obrona z życia ludzkiego	199
2.2.2.6. Obrona z wielu dóbr wyższych	203
2.2.2.7. Obrona z niewiedzy co do boskich celów i metod	
.	205
Podsumowanie. Strategia dostosowawcza a argumenty	
ze stosowności	209
3. Wiara	215
3.1. Woluntaryzm a doksastyzm.	216
3.1.1. Doksastyzm	217
3.1.2. Doksastyczny woluntaryzm.	222
3.1.2.1. Woluntaryzm deskryptywny pośredni.	223
3.1.2.2. Woluntaryzm deskryptywny bezpośredni	225
3.1.3. Relacja osobowa bez wiary	232

3.1.3.1. Relacja osobowa z Bogiem budowana na podstawie założenia Jego istnienia	233
3.1.3.2. Relacja osobowa z Bogiem budowana na nadziei na Jego istnienie	235
3.2. Odpowiedzi z wiary nieświadomej	242
3.2.1. Wiara <i>de re</i> i wiara <i>de dicto</i>	245
3.2.2. Doświadczenie religijne a wiara w Boga. Odpowiedź z wszechobecności Boga	253
3.3. Wina niewiary	258
3.3.1. Obrona z moralnej winy	259
3.3.1.1. Grzech jako ukrycie przed Bogiem.	260
3.3.1.2. Nawrócenie jako warunek poznania Boga	265
3.3.1.3. Odpowiedź na obronę z moralnej winy	268
3.3.2. Obrona z braku cnót intelektualnych	271
3.3.3. Wiara teistyczna pierwszych ludzi	275
Podsumowanie. Wyższość relacji osobowych <i>de dicto</i>	280
4. Odpowiedź teizmu chrześcijańskiego	283
4.1. Epistemologia Bożego objawienia.	288
4.1.1. Podmiotowe warunki poznania Boga	289
4.1.2. Przedmiotowe warunki poznania Boga	298
4.1.2.1. Warunek prawdy	300
4.1.2.2. Warunek odkupienia	303
4.1.2.3. Warunek objawienia osobistego	307
4.2. Obrona z Wcielenia.	318
4.2.1. Eksplicacja obrony z Wcielenia	323
4.2.1.1. Samoudzielenie Boga – obrona z Wcielenia a doświadczeniowy problem ukrytości	328
4.2.1.2. Chrystus jako <i>Deus absconditus</i> – obrona z Wcielenia a propozycjonalny problem ukrytości	334
4.2.2. Zarzuty i odpowiedzi	338
4.2.2.1. Metafizyczna możliwość Wcielenia	338
4.2.2.2. Otwartość Chrystusa na relacje osobowe	342
Podsumowanie. Zyski z obrony z Wcielenia.	362

Zakończenie. Pustka ultymizmu	367
Bibliografia	379
Indeks nazwisk	399
Hiddenness and the Incarnation. A Theistic Response to John L. Schellenberg's Argument for Divine Nonexistence – Summary	407